Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҢА

СССП Өлөҥүөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаах Советын органа

Тахсара 1-гы с.

№35 (35)
Алтыннаа
8
күнэ
1954 с.
Бэтиниэ

Сыаната 10 харчы.

Бастаан иһэр

Солоҕон нэһилиэгиннээҕи «Эйик» колхоз (правление предс. т. Е. Степанов) общественнай сүөһү аһылыгын бэлэмнээһинигэ ааспыт дьыллаах тэрээһиннээхтик үлэлээтэ. Ол күрдүк 4000 цент. оту оттоон, 25 тонна силэйи ууран былаанын 100 бырыһыан толордо.

Бу колхоз сүөһү ситиитин государственнай былаанын ыпахха—105 бырыһыан, оттон сылгыга—120,6 бырыһыан толорон оройуонтан бастаан иһэр.

Колхозтаахтар дьаныардаах үлэлэрин түмүгэр, 40 сүөһү кирпэр бир хотоно тутуллан бүттэ.

Бу күннэргэ колхоз бары салаа үлэлэригэр октябрь иннинээҕи куоталаһыы көхтөөхтүк саҕаланна.

„Сардаҥа корр“.

Октябрь бырааһынныыгын саҥа ситиһиилэринэн көрсүөбүҥ

Улуу Октябрьскай социалистическай революция 37 сылын туолуута улам чугаһаан иһэр. Бу үөрүүлээх историческай бырааһынныыгы көрсө советскай дьоннор үлэ бары салаатыгар хаана баҕарар саҥаттан-саҥа ситиһиилэри оҥорорго айымньылаахтык үлэлиир үтүө үөрэтээхтэр, маныаха үлэһиттэр социалистическай куоталаһыылара сир аайы киэҥ далаһыннанар, кэрэ түмүктэлэр.

Ол күрдүк бу күннэргэ биһиги оройуоммут булчуттара, табаһыттара уонна рабочайдара эмиэ улуу Октябрь чиэһигэр ыытыллар куоталаһыы вахтатыгар туралларын. Киниилэртэн оройуон аҕыс бастыҥ булчуттара улуу Октябрьскай революция 37 сылын туолуутун чиэһигэр кыбаарталлааҕы былааннарын 50, оттон бултааһын государственнай былаанын 200-тэн итиҕэнэ суох бырыһыан толороорго социалистическайдыы куоталаһыыга киирсэннэр көҕүлээччилэринэн буоллулар.

Кирбэй нэһилиэгиннээҕи Ленин суола колхоз табаһитэр ферматын 5 №-дээх племенной стада бригээдэтин бостууктара, 10 ыйдаах табаа аҕыйытын түмүгүнэн стадаҕа баар тугуту 92 бырыһыан, улахан табаны 95 бырыһыан, бүүр, атыыр табалары ортону үрдүнэн, кыра табалары ортоуйуулаах ситэргэ эбэһээтэлистибэ ылынан таһаарыылаахтык үлэлии сылдьаллар.

Ити күрдүк «Коммунизм» колхоз племенной табалары ситэр бригээдэтэ (бригэдьир Т. И. Семенов) хас сууттуу ыһы, сачарыы ахсыттан 93,5 тугуту ыланнар, төрөөбүт туут 97 бырыһыана тыыннаах ситиитин ситиһэннэр Октябрь бырааһынныыгын көрсө өссө саҥа ситиһиилэри көрдөрөр иһин дьаныардаахтык үлэлиилэр.

Улуу булчуттар уонна бастыҥ табаһыттар бу үтүө саҕалааһыннарын ким барыта иилэ хабан ылан, социалистическай тыа хаһаайыстыбатын иннин диэки модуннук сайдар бары ыахтары үөскэтэрин иһин үлэлиир эбээһинэстээхпит.

Бу улуу бырааһынныык чиэһигэр тэпитиллибит куоталаһыы тас өртүгэр биир да киһи хаалыа суохтаах. Маныаха туох хаанык иннинэ биһиги үлэһиттэрбит народ бүттүүнүн бырааһынныыгын үчүгэй үлэнэн бэлэхтэрдээх тиийэн көрсөллөрүн туһугар бары наадалаах усулуобуйалары тэриллиэхтээх. Бу партийнай, профсоюзнай иитиннэ комсомольскай тэриллэлэр ытык эбээһинэстэрэ буоларын умнуо суохтаахпыт.

Хомойуох иһин биһиги сорох колхозтарбытыгар уонна тэриллэлэрбитигэр Октябрь иннинээҕи социалистическайдыы куоталаһыы дьыгнээхтик олохтоно илик. «Победа» колхоз (предс. т. Тарасов), райпо предс. т. Барахов) колхозтаахтар уонна үлэһиттэр ортолоругар өрүүтүн үчүгэй эбээһээтэлистибэни ылыкаллар даҕаны тута умнуута хаалларалларын. Ылыыллыбыт эбээһээтэлистибэни толоруу тула коллектив бэлэмнэтин кыайан түммэттэр, киниэхайдах туолан иһэрин туһунан өрүүтүн иитэриэһиргээбэттэр. Ол түмүгэр үлэҕэ бытаарыылар уонна үгүс итэҕэстэр бааллара кыайан туоратыллыбаттар.

Куоталаһыы күүһэ — киниэ киэҥ далаһыныгар, киниэ үгүс үлэһити хабыытыгар. Оттон ити күүһү салайан хамсатыахха, былааны толоруута туһулуохха наада. Социалистическай куоталаһыыны дьыгнээхтик баһылаан - көһүлээн салайарга маныаха тэрийэр үлэ кылаабынайа буоларын умнумуохха.

Октябрь иннинээҕи социалистическай куоталаһыыны бары колхозтар уонна тэриллэлэр киэҥ далаһыныыр иһин былааннаах үлэни тэпитиэхтээхтэр.

Үлэһиттэр улуу Октябры көрсө бэйэлэрин иннилэригэр туруорулларбыт соруктары ситиһиилээхтик быһааралларыгар бары күүһү түмүөҕүҥ.

—o—

Каматааҕы ГЭС үһүс гидротурбогенератара промышленнай тогу биэрдэ

МОЛОТОВ, балаҕан ыйын 29 күнэ. (ССТА). Каматааҕы ГЭС тутааччыларын коллектива Октябрь иннинээҕи куоталаһыыга саҥа кыайыыны ситистэ: бүгүн олохтоох бириэмэнэн 6 чаас 54 мүнүүтэҕэ, болдьоҕун тоҕус суутка иннинэ, үһүс гидротурбогенератор үлэҕэ киирдэ. Билигин Молотовэнерго сетигэр промышленнай ток үс массыынаттан киирэр.

Тутааччылар ГЭС төрдүс агрегатын эмиэ болдьоҕун иннинэ—алтыннаа 31 күнүгэр үлэҕэ киллэрэргэ эбээһинэстэннилэр.

Китайга народ үөрэҕириитин сайдыыта

ПЕКИН. Саҥа Китайга үрдүк үөрэхтээһинигэ улахан кыайыылар ситиһилиннилэр. 1953 сыллаахха дойдуга 181 үрдүк үөрэх заведениелара бааллара, киниэлэргэ 216 тыһыынчаттан ордук киһи үөрэммитэ, атыннык эттэххэ, ити Китай босхолонуон иннинэ, киниэ вузтарыгар 1953 сылга диэри Китай вузтара 116 тыһыынчаттан тахса эдэр специалистары үөрэтэн таһаардылар. Быйыл КНР вузтарыгар 90 тыһыынчаттан тахса уолаттар уонна кыргыттар ылыннылар.

Итиннэ сибээстээн, дойдуга сүрүн болҕомто промышленность, ордук ыарахан промышленность сайдыытыгар уурулар, үрдүк техническай үөрэх заведениеларын студеннарын ахсаана түргэнник үүнэр. Ол күрдүк 1953 сыллаахха киниэлэр ахсааннара вузтар студеннарын уонсай ахсааннарын 37,7 бырыһыанын ылбыта.

Китай орто үөрэҕин заведениеларыгар үөрэнээччилэр ахсааннара 1953 сыллаахха, 1949 сылы кытта тэҥнээтэххэ, 280 бырыһыанынан улаатта, оттон начаалынай оскуолаларга—иккитэ тэҥнэн ордугунан.

Народ үөрэҕин сайдыытыгар народнай правительство аҕыйах национальнастаах оройуоннарга улахан үлэни ыытар. Билигин бу оройуоннарга 26.436 начаалынай оскуолалар уонна 223 орто оскуолалар бааллар, итиэлэргэ үөрэтии кыра национальнастар тылларынан ыытыллар.

Преподавательскай кадрдары ордук киэҥник бэлэмнии сыалынан педагогическай институттарга уонна педагогическай училищаларга үөрэнээччилэр ахсааннара биллэрдик улаатыннарылынна. Билигин Китайга 31 педагогическай институт уонна 791 педагогическай техникум бааллар, киниэлэр хайа-үйэ орто оскуолалар 30 тыһыынча преподавателлэрин уонна начаалынай оскуолалар 300 тыһыынча кэрдиигэ учууталларын бэлэмнээтилэр.

(ССТА).

ОКТЯБРЬ ИННИНЭЭҔИ КУОТАЛАҺЫЫНЫ КИЭҢ ДАЛААҺЫННЫАХХА

Хас сыл ахсын улуу Октябрьскай социалистическай революция историческай күнүн үлэҕэ саҥа кыайыылары ситиһэн бырааһынныыктааһын биһиги народнут ытык үтэһэ буолла.

Советскай народ бу бэйэтин олоҕун өссө уйгулаах оҥорорго туһаайыллыбыт модун дьулуурун далаһыннаах хамсааһыныгар биһиги оройуоммут сулууспалаахтарын уонна колхозтаахтарын колонната эмиэ иһэр.

Бу күннэргэ оройуоннаах Киин сберкасса коллектива улуу Октябрьскай социалистическай революция 37 сылын туолуутун чиэһигэр IV кыбаартал устатыгар кылаакка ууруунуу 110 бырыһыан, үс бырыһыаннаах заемы атыылааһыны 105 бырыһыан, маны сэргэ кыбаарталлааҕы былаантан сэтиннии ый 7 күнүгэр кылаакка ууруунуу—35 бырыһыан уонна ити заемы атыылааһыны 30 бырыһыан итиэннэ үлэһиттэр заемнарын киинитин 33 бырыһыан толорор иһин социалистическайдыы куоталаһыыга туруннулар. Киин сберкасса 9 ыйдааҕы түмүгүнэн 3 бырыһыаннаах заем атыылааһынын сыллааҕы былаанын 130 бырыһыан, оттон кылаакка ууруунуу 97 бырыһыан толорон иһэр.

Социалистическай тыа сирин үлэһиттэрэ—колхозтаахтар Октябрь бырааһынныыгын үлэ бары салааларыгар кыайыылаахтык көрсүһэргэ сорук туруоруналлар.

Билигин бары колхозтарга Октябрь бырааһынныыгын ситиһиилээхтик көрсөргө түүлээх бултааһыныгар, таһаҕас тыбатын өссө өрө көтөҕөн, үлэһиттэр олохторун уйгу байылыат оҥоруурга саҥа кылаат буолуоҕа.

Аастыт сыллаахха сэтиннии ый 10 күнүгэр оройуон табаһитиитин бастыҥ үлэһиттэрин сүбэ мунньаҕа бөдөҥ табаны 90 бырыһыан, тыһыны 110 бырыһыан оттон тугуту 105 бырыһыан тыыннаахтыы ситэргэ социалистическайдыы куоталаһыы ылыммыттара. Бу куоталаһыы туолуутун хас биирдии бригээдэлэринэн, биирдии табаһыттарынан толоруллуутун бэрэбиэркэлээн Октябрьскай революция 37 сылын туолар күнүгэр диэри түмүктэниэхтээх.

Райсовет исполкома алтыннаа ыйга «колхозтарга табаны аҕыыны ыытыы туһунан» уонна сэтиннии ый 18 күнүгэр «табаһыттар оройуоннай слеттарын ыытыы туһунан» быһаарыытын кытта ыкса сибээстээн бары үлэни ыытыллыахтаах. Маныаха табаны аҕыы бу ый 15 күнүттэн саҕаланыахтаах итиэннэ таба учуотун чуолкайдаан туран, сэтиннии ый 1 күнүгэр райсоветка отчуоттарын бары колхозтар киллэриэх тустаахтар.

Маҥнайгы сүһүөх партийнай тэриллэлэр, нэһилиэк советтара уонна колхозтар председателлэрэ, социалистическайдыы көҕүтүһүүнү системалаахтык салайан итиэннэ бары колхозтаахтары түмэн государственнай сорудахтары кыайыылаахтык толорууну хааччыйыахтаахтар.

★

И. Ф. ТЕРЕНТЬЕВ,
үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаах Советын исполкомун председателэ

★

таһыытыгар, таба ситиитигэр уо.д.а. үлэлэргэ куоталаһыы киэҥник тэнийэр.

Ол эрээри биһиги кэккэ тэриллэлэрбит уонна колхозтарбыт салайааччылара биир омсолоох алҕастарынан киниилэр куоталаһыыга үрдүттэн сыыһаннаһыылара, бу дьыаланы ангардас тыаһы-ууһу таһаарыынан, элбэх кэпсэтиннэн эрэ мунгурдаһыннара буолар.

Райпо (правл. предс. т. Барахов, парт. тэриллэ секретара т. Иванов) производства салааларыгар—столярнай мастерскойга, столовойга, пекарняҕа аныаха диэри куоталаһыыны тэрийбэтилэр.

Райпо салалтата иннинитин социалистическайдыы куоталаһыыны былааннаахтык тэрийэлларэ көрдөнөр.

«Ленин Суола» колхоз (предс. т. Кириллов, парт. тэриллэ секр. т. Гуляев) колхоз бары үлэтигэр эбэһээтэлистибэни уруттаан ылынааччы, ол гынан баран онно тута умнан кэбиһээччи. Ити түмүгэр үлэ үгүс салааларыгар былаан кыайан толоруллубат.

Үлэһиттэр, колхозтар улуу Октябры көрсө саҕалаабыт социалистическайдыы куоталаһыыларын баһылаан-көһүлээн салайыы, онон бу көҕүтүһүүнү бары былааны кыайыылаахтык толорор модун күүскэ кубулутуу онон народ хаһаайыстыбатын иитиннэ бары колхозтаахтары түмэн государственнай сорудахтары кыайыылаахтык толорууну хааччыйыахтаахтар.

ССКП РАЙКОМУН III ПЛЕНУМА

Алтынньы ый 4 күнүгэр ССКП райкомун III Пленума буолан ааста. Пленум «Оройуон нэһилиэнньэтин ортотугар чэгиэн-чэбдик олоҕу пропагандалааһыны туһсарар дьаһаллар тустарынан» партия райкомун маҥнайгы секретара т. **Васильев Г.И.** дакылаатын дьүүллэстэ.

Оройуон нэһилиэнньэтин олоҕо уонна кини материальнай-культурнай таһыма коммунистическай партия, Советскай правительство ахсаабат көмөлөрүн түмүгэр күүскэ сайдан иһэр чахчыларыгар тохтоон туран, билигин да капитализм сидьиҥ, сааттаах хаалынньаҥнара дьон өйдөрүгэр-санааларыгар, майгыларыгар-сигилиэригэр баар түбэлтэлэригэр т. **Васильев** киэҥник тохтоото.

Оройуон нэһилиэнньэтин ортотугар—диир дакылааччыт-ыраас сигили, чэбдик олоҕу пропагандалааһыны, үлэһиттэргэ коммунистическай моралы иитиини партийнай тэрилтэлэр мөлтөппүттэрин түмүгэр, биһиги обществабытыгар сыһыана суох түктэри быһыы-сигили күөрэйиитэ кэпнэки бириэмэнэн ордук элбээн иһэр. Чуолаан арыгылааһын, итириктээһин, кэргэнигэ, оҕону иитиигэ куһаҕанык сыһыаннаһыы чахчылара үгүстүк тахсыталыыр буоллулар.

Маннык быһыылар коммунистар, салайар кадрдар өртүлэриттэн эмиэ тахсыталыыр. Сорох салайар үлэһиттэр бэйэлэрин үлэһиттэрин ортотугар үтүө холобурунан буолалларын оҥнугар, төттөрүтүн бэйэлэрэ арыгынан дьарыктанар онуоха тэптэрэн государственнай уонна партийнай дисциплиинэни кэһэр, араас түктэри быһыылары таһаарар түбэлтэлэрэ баар.

Сталин аатынан колхоз урукку председателэ т. Софронов А. В., «Победа» колхоз председателэ т. Тарасов П.П арыгылаан, итириктээн партийнай миэрэҕэ тардыллыбыттара. Оттон Фадеев итириктээһиннин түмүгэр кэргэнин куруутун кырбаан партияттан уһуллубута. Народнай судьуйа Егоров А.М., сибээс оройуоннааҕы хонтуоратын начаалынныыга Золоторев С. П. систематаахтык итириктээннэр, хулиганстваны огороннор үлэттэн уһуллубуттара.

Сорох колхозтар уонна тэрилтэлэр үлэһиттэрин ортодоругар—диир таб. **Г. И. Васильев**—арыгылааһыны утары охсуһуу адьас ыытыллыбатыттан, общественнай өйү-санааны түмүү тэриллибэтиттэн арыгылааһын содулугар үлэҕэ бороГууллааһыны, общественнай бэрээдэги кэһэр чахчылары таһааралар. Райпо коллективыгар (предс. т. Барахов, партийнай тэрилтэ секретара т. Иванов) үгүс үлэһиттэр итириктээн үлэҕэ куһаҕанык сыһыаннаһаллар. «Победа», «Коммунизм» колхозтарга арыгылааһын ордук элбэхтик таһаарыллар.

Райпо правлениета табаар эргиирин структуратын кэһэн туран сиири ангардастыы, элбэхтик атыылааһыны тэрийбитин түмүгэр, быйылгы дьыл маҥнайгы кыбаарталыгар табаар эргиирин 27,3 бырыһыанын спирт ылар, оттон культурнай табаар атыыта 2,6 бырыһыаҥҥа эрэ тэҥнэһэр.

Оройуонтан—диэн салгыы этэр таб. **Васильев**—советскай киһи моральнай мөссүөнүн туһунан, эргэ олох буортулаах хаалынньаҥнарын утары лекциялар, дакылааттар бүкатын да ааҕыллыбаттарын кэрдэтэ.

Райсовет культураҕа отдела (сэбиэдиссэй т. Григорьев) уонна дорообуйа харыстабылын отдела (сэбиэдиссэй т. Смолякова) ыраас сигилини, чэгиэн-чэбдик олоҕу пропагандалааһыҥҥа уонна арыгыны иһин буортутун дьоҥҥо научнайдык быһааран өйдөтүүгэ туох да үлэни ыыпаттар.

Оройуоннааҕы милиция отделениетын үлэһиттэрэ итириктээһини, хулиганнаааһыны утары мөлтөхтүк охсуһаллар, оҥу ааһан бэйэлэриттэн итириктээн Колесов В.А. миэрэҕэ тардылынна, Николаев И. И. үлэтиттэн уһулунна.

ЫБСЛКС райкома (секретарь Григорьев) коммунистическай моралы, ыраас сигилини, чэгиэн-чэбдик олоҕу пропагандалааһын дьыалатын ыччат ортотугар ситэтэ суох тэрийбитин түмүгэр, комсомолтан уһуллуу, миэрэҕэ тардыллыы 75 бырыһыана итириктээһин түмүгэр буолла.

Оскуолаларга үөрэх-иитии үлэтэ намыһаҕыттан үөрэнээччилэр ортолоругар эмиэ арыгылааһын тахсар. Орто оскуола оҕолоро арыгылаан баран охсуһар түбэлтэлэрэ тахсыталыыр. Оскуолалар, төрөппүттэр ортолоругар педагогическай пропаганданы мөлтөхтүк ыыталлар.

Билигин даҕаны нэһилиэнньэ хаалан иһэр арааҥатыгар таҥараны, абаааһыны итэҕэйии түүлү-бити кырдьыктаах сатааһыннар уо.д.а. түктэри быһыылар адьас суох оҥоһуллалыктэр.

Итиитэн салгыы дакылааччыт—партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр чэгиэн-олох иһин пропагандалааһыннарын кылаабынай соругунан итириктээһиҥҥэ, арыгылааһыҥҥа билиҥҥи биһиги олохпутугар олох сөбө суох түктэри, дьон спргэнэр саамай буортулаах капитализм хаалынньаҥын быһыытынан сыһыаннаһыы оройуон нэһилиэнньэтин бары арааҥатыгар баар буолуутун ситиһиэх тустаахтар—диэтэ.

Чэгиэн олох иһин пропаганданы—диир дакылаччыт—культурнай, сырдатар тэрилтэлэр, эмп тэрилтэлэрэ итиэннэ идэлээх союзтар биһиги бысыакка ыытыахтаахтар. Эккин хаһыаттара, боевой листоктар бу үлэҕэ улахан оруолу ылыахтаахтар. Бары партийнай, комсомольскай, профсоюзнай тэрилтэлэр, нэһилиэк советтара, медицинскай үлэһиттэр религияны утары пропаганданы наука ситиһиилэригэр олоҕуран, айылҕа көстүүлэрин научнайдык, материалистическайдык быһаарар бесседалары, лекциялары, дакылааттары тэрийиэхтээхтэр. Агитатордар үлэлэрин туһсарыахтаахтар—диэн ыйда.

Дакылаат суруйуҥун кэпсэтиигэ т. **Кравченко П.Г.** райпо урукку өртүгэр арыгыһыттарга бары усулуобуйалары тэрийэр курдук спирт атыылааһыны киэҥник ыыпыттарын итиэннэ бу дьыалаҕа салайаччылар бэйэлэрэ үгүстүк буккуһан-арыгылаһар чахчылара баарын сытыытык критикалаата.

Итии кэпиттэн тыл эпиит «Ленин суола» колхоз партийнай тэрилтэтин секретара т. **Гуляев М.Ф.** арыгы иһиитэ куһаҕаныы уонна кини киһи олоҕор-дьаһаҕар буортулааҕын туһунан үлэ урут ыытыллыбатаҕын ыйан туран, спирт атыылааһыны бэрээдэктэниллиэхтээх итиэннэ культурнай сырдатар тэрилтэлэр үлэлэрин туһсаран дьон сыныаланнарын культурнайдык, көрдөөхгүк-нардаахтык атааралларын тэрийии барыы партийнай тэрилтэлэр сүрүн соруктарынан буолуохтаах—диэн эттэ.

Бэйэтин кэпсэтиитигэр ССКП райкомун секретара т. **Семенов Г. М.** — Оройуоннай актыын иниики өттүгэр арыгыга сыһыаннаһыны тосту уларытыахтаах, эргиэн тэрилтэлэрэ аһылык структуратын туһсарыахтаахтар, культурнай эргиэни дэлэтиэхтээхтэр, урукку курдук спирт атыылааһынан дьулуһуулуу суох оҥоһуллуохтаах, кини атыытын бэрээдэктэниллиэхтээх — диэн этэн туран, бу боппуруоска райпо салалтатыттан бөҕөр да киһи тыл эпиэтэҕин төнөҕолоон бэлиэтээтэ.

ЫБСЛКС райкомун секретара т. **Григорьев Н. Д.** бэйэтин этиитигэр ыччат ортотугар үлэ итэҕэһигэр улаханнык тохтоото уонна оскуола үөрэтэр - иитэр үлэтигэр бүттүүн общественность, төрөппүттэр күннээҕи көмөлөрүн тэрийии биһиги барыбыт соруктаах буолар—диэтэ.

Райсовет исполкомун председателэ т. **Терентьев И.Ф.** оройуоҥҥа арыгылааһын уонна религияны утары пропаганда улахан итэҕэстэрин бэлиэтээн туран, оҕону иитиигэ төрөппүттэр оруолларын туһунан сиһилии тохтоото.

Итии курдук кэпсэтиигэ барыта 12 киһи тыл эттэ.

Пленум кэпсэтиигэ этиллибит итэҕэстэри туоратыыга туһаайыллыбыт сөптөөх уураҕы ылынна.

Ыраас, чэбэр дьиэлэргэ олоруу бэйэттэн тутулуктаах

Дьон олохторун материальнай-культурнай таһыма улаатан истэҕин ахсын үчүгэй, ыраас дьиэлэргэ олоруохтарын баҕарыылара үүнэн иһэр.

Биһиэхэ үчүгэй дьиэлэр үгүстэр, олору сатаан туппаттан кирдээх, сиптээх, куһаҕан сыттаах-сымардаах буолаллар.

Итиилэр биричиинэлэрэ туохтаный?

Дьиэ, оҕоҕу сөбө суох оттортон, хос иһэ 17-20 кыраадыс итии буолуохтаах температурата тутуһуллубатыттан, онон хос салгына сороҕор олус итии, ардыгар наһаа тымныы буоларыттан сиигирэр. Сэрох хаһаайкалар аһылык астыыларыгар, таҥас суулаллар-ыгар (кирдээх таҥаһы оргуталларыгар) уонна дьиэҕэ суулуҕут таҥаһы ыйаан куурдаары уу наарын үгүстүк таһааралар. Итиитэн хос иһиилээҕи салгын хойдор уонна сиигирэр.

Сиигирбит дьиэ куһаҕан сыттаах-сымардаах буолар. Маннык дьиэҕэ аһылык бородуукталара, таҥас-сап буорту буолаллар. Дьиэҕэ кыһын онон-манан кырыа үөскүүр. Бу курдук сиигирбит дьиэ киһи доруобуйатыгар буортулаах. Киһи үксүн тоҥо сылдьар буоллаҕына онтон тэптэрэн тымныйан ыалдьыан, ревмолизм итиэннэ нервнай курдук ыарахан ыарыыларга ылларыан сөп.

Дьиэ кирээстээх буолуута—ол бэйэ харамтатыттан тутулуктаах.

Дьиэ салгынын чэбдигирдэр, ыраастык олорор наадаттан үгүс уу наарын таһаарымыахха. Сууйбут таҥаһы дьиэҕэ куурдумуохха. Оҕоҕу хос температурата биир кэм буолар гына оттуохха. Вентеляцияны киэһэ утуйуох иннинэ итиэннэ сарсыарда аайы аһан хос салгынын чэбдигирдиэххэ. Муостаны быыл кэннөтүн курдук илбийиэххэ, чаастатык сууйуохха.

Ас астыырга үгүстүк наарыуонна чааны таһаарыыттан сэрэниэххэ. Чаантан угаан газ үөскүүрүн уонна дьиэ үрдэ, эркинэ хараарарын өйдуохха.

Ас тобоҕун, иһит кирпи ордорбокко сууйуохха-сотуохха. Оччоҕо таракаан, ол-бу үөнкөйүүр үөскээбэт буолара ситиһиллэр.

Ыраас чэгиэн-чэбдик салгыннаах, ичигэс дьиэлэр ороорго эрэ буолбакка, улахан да дьоҥҥо туһалаах биллэр. Онон бары дьиэ хаһаайыннаах, хаһаайкалара ыраастык, чэбэрдик олорорго кыһаныахтаахтар. Бу—киниилэр үчүгэй доруобуйаларын уонна олохторо үөрүүлээх-көтүүлээх буоларын төрүтэ буолар.

М. Ганзенко,
фельдшер.

Редактор э. б. т. М. Л. БАЙИШЕВ.

Заем тиражтара

1954 сыл төрдүс кыбаартылыгар государственнай заемнар сүүйүүлээх уонна атыылара төннөрүллэр тиражтара таһаарыллыахтара:

Алтынньы 24 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын чөлүгэр түһэрии уонна сайыннарыы бэһис государственнай заемун 8-с сүүйүүлээх тираһа Запорожье куоракка;

Алтынньы 31 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын чөлүгэр түһэрии уонна сайыннарыы иккис государственнай заемун атыыта төлөнүллэр 3-с тираһа Москва куоракка;

Сэтинньи 14 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын сайыннарыы 1951 с. государственнай заемун 6-с сүүйүүлээх тираһа Псков куоракка;

Сэтинньи 21 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын чөлүгэр түһэрии уонна сайыннарыы үһүс государственнай заемун атыыта төлөнүллэр 2-с тираһа Москва куоракка;

Сэтинньи 30 күнүгэр—3 бырыһыаннаах иккис-сүүйүүлээх государственнай заем 42-с уочараттаах тираһа Москва куоракка;

Ахсынньы 12 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын сайыннарыы 1953 с. государственнай заемун 2-с сүүйүүлээх тираһа Орел куоракка;

Ахсынньы 19, 20, 21 күннэригэр — 1948 с. 2 бырыһыаннаах государственнай заем 14-с сүүйүүлээх уонна атыыта төлөнүллэр 3-с тираһа Серпухов куоракка;

Ахсынньы 26 күнүгэр—ССРС народнай хаһаайыстыбатын сайыннарыы 1952 с. государственнай заемун 4-с сүүйүүлээх тираһа Новгород куоракка.

Табаарыстар бу күннэри өйдөөн уонна облигацияҕытын бэрэбиэркэлээн.

7506 №-дээх КИИН СБЕРКАССА.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҢА: Саха АССР, Өлөнүөк бөһүөлэгэ. Редакцияҕа киирэр сурук төттөрү бэриллибэт.

Сакааһын № 35. Өлөнүөк оройуоннааҕы типографията. Тахсар ахсаана 400 экз. МЛ—06855

Госнацр. библ.